

SADRŽAJ

PRVI DEO - UVOD

GLAVA 1:	PLANIRANJE VERSUS - PROSTORNO-URBANISTIČKO PLANIRANJE	3
	1.1. MODELI KORIŠĆENJA ZEMLJIŠTA	4
	1.2. DELATNOST PLANIRANJA	4
	1.3. PROSTORNI PLANER I URBANIST - ULOGA I MESTO	4
	1.4. MESTO TEHNIKA PLANIRANJA	5
GLAVA 2:	POGLED NA TEKUĆE KONCEPCIJE PROSTORNOG I URBANISTIČKOG PLANIRANJA	7
	1. SVESTRANO PLANIRANJE	7
	2. STRUKTURNO PLANIRANJE	7
	3. SISTEMSKI PRISTUP PLANIRANJU	7
	4. ADVOKATSKO PLANIRANJE	9
GLAVA 3:	PLANIRANJE KAO CIKLIČNI PROCES	13
	1. TOK A. IDENTIFIKOVANJE POTENCIJALA	13
	2. TOK C. FORMULISANJE PROGRAMSKIH PROJEKCIJA RAZVOJA	15
	3. TOK B. KONCEPTUALIZACIJA MODELA	16
GLAVA 4:	OSTALI UTICAJNI FAKTORI U PLANIRANJU	19
	1. URBANISTIČKI NAČINI MIŠLJENJA	19
	2. TEORIJA ODLUČIVANJA KAO ELEMENT PROCESA	20
	3. PRISTUP «STRATEŠKOG IZBORA» U PLANIRANJU	20
	4. STAV PREMA BUDUĆNOSTI	22
	5. PROSTORNO-URBANISTIČKI STAV PREMA BUDUĆNOSTI	22
	6. ZNAČAJ TEORIJE O ČOVEKOVOM LOKACIONOM PONAŠANJU ZA PLANIRANJE	22
GLAVA 5:	FORMULISANJE CILJEVA	25

DRUGI DEO - IDENTIFIKOVANJE POTENCIJALA

GLAVA 6:	PLANERSKI POPIS	31
	1. ANALITIČKO-SINTETIČKI POSTUPAK	31
	1.1. UVOD O «POPISU» POSTOJEĆEG STANJA	31
	1.1.1 Priprema popisa: principi i praksa	31
	1.2. DEMOGRAFSKI ASPEKT POPISA	32
	1.3. FUNKCIONALNI ASPEKT POPISA	32
	1.3.1 Zaposlenost	32
	1.3.2 Ekonomski popis	33
	1.4. PROSTORNI ASPEKT POPISA	33
	1.4.1 Popis namene površina zemljišta-uvod	33
	1.4.2 Regionalni popis namene zemljišta	33
	1.4.3 Urbani popis namene zemljišta	36
	1.5. KOMUNIKACIJE I MREŽE KAO PREDMET PLANERSKOG POPISA	40
	1.5.1 Lokacija polaznih i prijemnih tačaka komunikacije	40
	1.5.2 Sadržaj koji se prenosi komunikacijama:	40
	1.5.3 Potrebne informacije o infrastrukturnoj mreži	40
	1.6. PLANERSKA ANALITIČKA SINTEZA INFORMACIJA O POSTOJEĆEM STANJU	41
	1.6.1 Uslovi za sintezu	41
	1.6.2 Sintezna informaciona slika sistema (grada, opštine itd.)	41

	2. ZAKLJUČAK O ANALITIČKOM METODU OBRADJE PODATAKA O POSTOJEĆEM STANJU	41
GLAVA 7:	DEMOGRAFSKE ANALIZE	45
	1. POGLEDI NA NEKE USLOVE I EFEKTE DEMOGRAFSKOG RASTA U SVETU	45
	2. PRIMER ANALIZE DEMOGRAFSKOG RAZVOJA INDIJE (ZEMALJSKI NIVO).....	48
	2.1. STEPEN KONCENTRACIJE U OKVIRU URBANOG STANOVNIŠTVA.....	48
	2.2. DEMOGRAFSKE RAZLIKE URBANOG I RURALNOG STANOVNIŠTVA ZEMLJE	48
	2.3. KARAKTERISTIKE MIGRACIJA: ZEMALJSKI NIVO.....	51
	2.4. MIGRACIJE I PROMENE U URBANOJ SREDINI: DEMOGRAFSKE RAZLIKE IZMEĐU URBANOG AUTOHTONOG I DOSELJENOG STANOVNIŠTVA	53
	3. DEMOGRAFSKE ANALIZE REGIONALNI NIVO	54
	3.1. STEPEN URBANIZACIJE ZAPADNOG BENGALA	54
	3.2. STEPEN KONCENTRACIJE URBANOG STANOVNIŠTVA PREMA VELIČINI GRADOVA ZAPADNOG BENGALA.....	54
	4. PRIMER KALKUTE (1951-1971).....	56
	4.1. KARAKTERISTIKE MIGRACIJA U KALKUTI	57
	4.2. DEMOGRAFSKE KARAKTERISTIKE KALKUTE	58
	5. ZAKLJUČAK O DEMOGRAFSKIM USLOVIMA I UTICAJIMA NA FORMIRANJE URBANE SREDINE	59
GLAVA 8:	ANALIZE FUNKCIONALNOG RAZVOJA.....	63
	1. POTREBA ZA REGIONALNIM PRISTUPOM ANALIZI FUNKCIONALNIH DELATNOSTI.....	63
	1.1. REGIONALNI PRISTUP ANALIZI TURISTIČKIH POTENCIJALA: PRIMER OBRASCA.....	63
	1.1.1 Principi analiza	64
	1.1.2 Analize na regionalnom nivou.....	64
	1.1.3 Ocene tržišta	64
	1.1.4 Analiza turističkih ili rekreacionih produkata.....	65
	1.1.5 Stepen analiza.....	65
	1.1.6 Selekcija prioriternih tokova	66
	2. RAST GRADOVA GLEDAN SA FUNKCIONALNOG UGLA	66
	2.1. SAOBRAĆAJ KAO ELEMENT URBANE SREDINE	69
	2.2. STANOVANJE	70
	2.3. RADNE AKTIVNOSTI.....	71
	3. FUNKCIONALNI USLOVI I UTICAJI RAZVOJA INDIJE.....	73
	3.1. EKONOMSKI USLOVI I UTICAJI NA RAZVOJ URBANE SREDINE.....	73
	3.1.1 Opšti osvrt	73
	3.1.2 Uloga i značaj agrarnih delatnosti	76
	3.1.3 Uloga i značaj sekundarnih delatnosti.....	76
	3.1.4 Uloga i značaj trgovine i komercijalnog sektora	79
	3.1.5 Saobraćajni uslovi uticaji kao indikatori urbanizacije	80
	3.1.6 Vodosnabdevanje i sanitarni uslovi.....	83
	3.1.7 Društveno-kulturni uticaji.....	84
	3.1.8 Društvena ulaganja u obrazovanje i obrazovni profil.....	84
	3.1.9 Zdrastveni standard	85
	3.1.10 Uloga političkog faktora u procesu urbanizacije Indije.....	85
	3.1.11 Stanovanje kao funkcionalna delatnost	86
GLAVA 9:	ANALIZE PROSTORA KAO UTICAJNOG FAKTORA	93
	1. POGLEDI NA PROSTOR KAO USLOV U PROCESU RAZVOJA.....	93
	2. PROSTOR KAO OBJEKT ČOVEKOVE SVESNE AKCIJE	96
	3. GRAFIČKE METODE: UVOD U ANALIZU PRAGOVA RAZVOJA.....	99
	3.1. TEORIJSKA OSNOVA ANALIZE	99
	3.2. DOPRINOS ANALIZE PRAGOVA RAZVOJA	101
	3.3. OGRANIČENJA TEHNIKE	101
	3.4. SITUACIJE GDE SE MOGU PRIMENITI ANALIZE PRAGOVA	102
	3.5. PROSTORNI PLANOV I ANALIZA PRAGOVA	102
	3.6. PROCES ANALIZE PRAGOVA	102
	3.7. POSTAVLJANJE PROBLEMA	103
	3.7.1 Ciljevi primene analize pragova razvoja.....	103

	3.7.2	Opređenjenja i politike.....	103
	3.7.3	Paralelne studije.....	104
	3.7.4	Definisanje stepena tačnosti.....	104
	3.7.5	Određivanje (definisanje) teritorije koja se obrađuje.....	105
	3.8.	STADIJUM 1: DEFINISANJE PRVIH I GRANIČNIH PRAGOVA.....	105
	3.9.	STADIJUM 2: DEFINISANJE ILI ODREĐIVANJE MEĐUPRAGOVA.....	105
	3.10.	STADIJUM 3: KALKULACIJA DIREKTNIH TROŠKOVA PRAGOVA ZA GRUPACIJE TERITORIJA PRAGOVA.....	105
	3.11.	STADIJUM 4: PRORAČUN DIREKTNIH TROŠKOVA PRAGOVA ZA DRUGE GRUPACIJE TERITORIJA PRAGOVA.....	107
	4.	PRIMERI PRIMENE ANALIZE PRAGOVA.....	107
	4.1.	GUP NOVOPAZARSKE BANJE KAO PRIMER.....	107
	4.1.1	Prostorne mogućnosti razvoja sa aspekta fizičkih karakteristika (stadijum 1).....	107
	4.1.2	Prostorne mogućnosti razvoja sa aspekta namene površina.....	107
	4.1.3	Prostorne mogućnosti razvoja vodosnabdevanja sa aspekta povoljnosti zemljišta.....	107
	4.1.4	Prostorne mogućnosti razvoja putne mreže:.....	109
	4.1.5	Kapaciteti i mogućnosti proširenja.....	109
	4.1.6	Pragovi komponenti vodosnabdevanja.....	109
	4.1.7	Sinteza prostornih mogućnosti razvoja.....	112
	4.1.8	Ekonomski pokazatelji analize pragova razvoja (stadijum 3).....	115
	4.1.9	Zaključak:.....	115
	4.2.	REGIONALNI INTEGRISANI PLAN «RUVUMA» KAO PRIMER PRIMENE ANALIZE PRAGOVA.....	117
GLAVA 10:		ŽIVOTNA SREDINA – Analize uticaja.....	125
	1.	OPŠTI PRISTUPI PROBLEMU ŽIVOTNE SREDINE.....	125
	2.	METODIKA I TEHNIKA ANALIZE UTICAJA NA SREDINU U KONTEKSTU URBANOG RAZVOJA.....	129
	2.1.	UVOD.....	129
	2.2.	KONCEPT ANALIZE UTICAJA NA SREDINU.....	130
	2.2.1	Uvod.....	130
	2.2.2	Definicija analize uticaja na sredinu.....	130
	2.2.3	AUS- Šire teritorije i projektno-specifična AUS.....	131
	2.3.	OKVIR ANALIZE SREDINE.....	131
	2.3.1	Opis i delokrug.....	131
	2.3.2	Analize.....	133
	2.3.3	Detaljisanje.....	133
	2.3.4	Povratna sprega.....	133
	2.3.5	Planiranje.....	133
	2.3.6	Sprovođenje.....	134
	2.3.7	Praćenje.....	134
	2.4.	OKVIR ANALIZE SREDINE: PRIMER 2.....	134
	2.4.1	Uticaji razvojnih kriterijuma i matrica.....	135
	2.5.	OKVIR ANALIZE SREDINE: PRIMER 3 (UNEP).....	135
	2.6.	METODOLOGIJE ZA AUS.....	136
	2.6.1	Uvod.....	136
	2.6.2	Matrica «LEOPOLD».....	136
	2.6.3	Metod pragova razvoja.....	137
GLAVA 11:		PARALELNE STUDIJE.....	139
	1.	METODIKA I TEHNIKA IZRADE STUDIJA/ ISTRAŽIVANJA.....	139
	1.1.	VREME I PROSTOR.....	139
	1.2.	PLAN RADA.....	139
	1.3.	PROVERAVANJE.....	139
	1.4.	SAKUPLJANJE MATERIJALA.....	139
	1.5.	ZNATI ČITATI KNJIGU.....	139
	1.6.	RAD NA SMENU.....	140
	1.7.	ZAPISIVATI, A NE PAMTITI.....	140
	1.8.	OBRADA MATERIJALA – NAUČNA SINTEZA.....	140

	1.9. HIPOTEZA	140
	1.10. ISTRAŽIVAČKA PRODUKTIVNOST MAŠTE	141
	1.11. VIDOVI RADA	141
	1.12. METOD MIŠLJENJA	142
	1.13. PAUZA I REDIGOVANJE	142
	1.14. KAKO IZBEĆI GREŠKE	143
2.	PRISTUP IZRADI STUDIJE PROCESA URBANIZACIJE KAO PRIMER	143
2.1.	UVOD	143
2.2.	OPŠTI POGLEDI NA PROCES URBANIZACIJE	144
2.3.	METODOLOŠKI PRISTUP IZRADI STUDIJE URBANIZACIJE	146
2.3.1	Istraživački postupak	148
TREĆI DEO – STRATEGIJA RAZVOJA I PROGRAMSKE POTREBE		
GLAVA 12:	REGIONALNA STRATEGIJA PLANIRANJA PROSTORA	153
1.	PRISTUP	153
2.	GLAVNI URBANI CENTRI	153
3.	MALI GRADOVI	154
4.	SELA	154
4.1.	OPŠTI PRINCIPI UREĐENJA ATARA I SELA	154
4.2.	POSEBNI PRINCIPI	154
5.	PROBLEMI TERITORIJALIZACIJE RAZVOJA	155
6.	UVOD U METODE PROGNOZIRANJA	155
7.	KLASIFIKACIJA METODA PROGNOZIRANJA	156
7.1.	PRIKAZ POJEDINIH METODA	156
7.1.1	Metod «scenario»	156
7.1.2	«Delfi» tehnika je dosta poznata	156
7.1.3	Morfološke analize	157
7.1.4	Sistemske analize	157
GLAVA 13:	PROJEKCIJE DELATNOSTI I POTREBNOG PROSTORA	159
1.	PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA	159
1.1.	POSTUPAK ZA ANALIZU	159
1.2.	METODI PROGNOZIRANJA STANOVNIŠTVA	159
1.2.1	Matematički i grafički metodi	160
1.2.2	Metod proporcije rasta	160
1.2.3	Metod prirodnog priraštaja i migracija	160
1.2.4	Metod grupisanja stanovništva po starosnim grupama	160
2.	PROJEKCIJA PRIVREDNOG RAZVOJA I POTREBNOG PROSTORA	164
2.1.	POSTUPAK ZA ANALIZU	164
2.2.	METODI PROGNOZIRANJA PRIVREDE: TRADICIONALNI PRISTUPI	166
2.2.1	Prosta ekstrapolacija	166
2.2.2	Prognoze na osnovu produktivnosti	166
2.2.3	Projekcija po sektorima ekonomije kao metod prognoze	166
2.2.4	Metod ekonomske baze	166
2.3.	METODI PROGNOZIRANJA PRIVREDE: NOVI PRISTUPI	167
2.3.1	Novi koncept	167
2.4.	PROSTORNI STANDARDI	167
2.4.1	Za industriju	168
2.4.2	Za proizvodno zanatstvo	168
2.4.3	Za uslužno zanatstvo	168
2.4.4	Ostale privredne delatnosti	168
GLAVA 14:	PRIMER 1: PROJEKCIJA RAZVOJA POLJOPRIVREDE REGIONA RUVUMA/TANZANIJA	171
1.	RAZVOJNE FAZE	171
2.	POČETNE PRETPOSTAVKE	171
3.	IZBOR OPTIMALNE PROIZVODNE ORIJENTACIJE	171
4.	NETO PRIHOD U PROGRAMU	174
5.	VREDNOST TRŽIŠNIH VIŠKOVA	174
6.	VARIJABILNI TROŠKOVI	174

	7. MERE ZA REALIZACIJU PLANA	175
GLAVA 15:	PRIMER 2: REGIONALNO PLANIRANJE TURIZMA I REKREACIJE - METODOLOŠKI OKVIR	177
	1. OKVIR REGIONALNOG PLANIRANJA TURIZMA	177
	1.1. CILJEVI PLANIRANJA RAZVOJA	177
	1.2. OPSEG STUDIJA TURISTIČKOG RAZVOJA REGIONA.....	178
	1.3. GLAVNE VRSTE ANALIZA I KLIJENTI.....	178
	1.4. OGRANIČENJA, OPCIJE I PLANERSKI TERMINI.....	178
	1.4.1 Ograničenja.....	178
	1.4.2 Prioritetne turističke regije, gradski turistički centri i tranzitni turistički pravci do 2010. god.	178
	1.4.3 Opcije	179
	1.4.4 Planski termini.....	179
	2. SEKTORSKI PRISTUPI.....	179
	2.1. PROSTORNI PRISTUP	179
	2.2. EKONOMSKI PRISTUP	180
	2.3. PRISTUP SISTEMSKIH MODELA.....	180
	3. INTEGRISANI PRISTUP PLANIRANJU TURIZMA	180
	4. AKCIONI PROGRAM I SISTEM PRAĆENJA	182
GLAVA 16:	PROJEKCIJA PROGRAMSKIH POTREBA JAVNIH DELATNOSTI U GRADSKOM SISTEMU.....	183
	1. ADMINISTRATIVNE I DRUŠTVENO-POLITIČKE DELATNOSTI GRADA	184
	2. ZDRAVSTVO	184
	3. SOCIJALNA ZAŠTITA	185
	4. OBRAZOVANJE I VASPITANJE.....	186
	5. KULTURA	187
	6. FIZIČKA KULTURA.....	188
	7. KOMUNALNE USLUGE	189
GLAVA 17:	STRATEGIJA STAMBENOG RAZVOJA	191
	1. METOD PRORAČUNA STAMBENIH POTREBA	191
	1.1. NAMENA PRORAČUNA STAMBENIH POTREBA	191
	1.2. KONCEPT "STAMBENE POTREBE".....	191
	1.3. STANDARDI ILI NORME ZA PRORAČUN STAMBENIH POTREBA	191
	1.3.1 Baza.....	191
	1.4. PROCEDURA PRORAČUNA STAMBENIH POTREBA	192
	2. BAZIČNI KORACI PROCESA PROGRAMIRANJA.....	192
	2.1. PRELIMINARNA RAZMATRANJA: PROCEDURA.....	192
	2.1.1 Problem	192
	2.1.2 Odgovorna služba.....	193
	2.1.3 Osnovni rezultati.....	193
	2.2. PRIPREMANJE PROGRAMA.....	194
	2.2.1 Od analiza potreba do konkretnih ciljeva.....	194
	2.2.2 Ocenu izvora (na kojima bazira Program)	194
	2.2.3 Podnošljivost, troškovi i opcije.....	195
	2.3. ELEMENTI PROGRAMA: TROŠKOVNI ASPEKT	196
	2.3.1 Troškovi izgradnje novih stanova i unapređenje postojećih.....	196
	2.3.2 Troškovi zemljišta i izgradnje infrastrukturne mreže	196
	2.3.3 Troškovi izgradnje javnih objekata.....	196
	3. PROGRAM KAO DOKUMENT.....	196
	3.1. KRITERIJUMI ZA OCENU PROGRAMA	196
	3.2. FORMULISANJE PROGRAMSKOG DOKUMENTA.....	196
	4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	197
	5. PRIMER 1 - DEFINISANJE PROBLEMA: SLUČAJ NOVOG PAZARA	197
	PRIMER 2 - STANOVANJE I SISTEM URBANOG RAZVOJA U BRAZILU	200
GLAVA 18:	PROGRAMSKE PROJEKCIJE KOMUNIKACIJA	201
	1. SAOBRAČAJ	201
	1.1. CILJEVI I PRAVCI RAZVOJA SAOBRAČAJA (PUTEVI, ULICE).....	201
	1.2. PROJEKCIJE RAZVOJA SAOBRAČAJA.....	202

1.2.1	Razvoj motorizacije	202
1.2.2	Mobilnost i raspodela na svrhe kretanja	202
1.2.3	Raspodela na vidove kretanja	202
1.2.4	Obim i struktura spoljnog saobraćaja	202
1.2.5	Saobraćajne površine	202
1.3.	METOD PROGNOZIRANJA UKUPNOG OBIMA KRETANJA	206
1.4.	NORMATIVI ZA GLOBALNU PROCENU SAOBRAĆAJNIH POVRŠINA	207
1.5.	PROJEKCIJA RAZVOJA MREŽE PTT SAOBRAĆAJA	207
1.5.1	Uvodne napomene	207
1.5.2	Polazne osnove projekcije	207
2.	HIDROTEHNIČKE KOMUNIKACIJE	208
2.1.	OSNOVNI CILJEVI	208
2.2.	PROJEKCIJA POTREBA VODOSNABDEVANJA	208
2.3.	PROJEKCIJA KANALISANJA OTPADNIH VODA	208
2.4.	REGULACIJA VODOTOKA	209
3.	PROJEKCIJA ELEKTROENERGIJE	209
4.	SISTEM TOPLIFIKACIJE: PROJEKCIJA ENERGETSKIH POTREBA	210
5.	PROGRAMSKE PROJEKCIJE KOMUNALNIH POVRŠINA	210
5.1.	DEPONOVANJE OTPADAKA	210
5.1.1	Projekcija buduće produkcije otpada i smeća	210
5.2.	GROBLJA	211
5.2.1	Proračun veličine budućeg groblja	211
GLAVA 19:	STRATEGIJA UPRAVLJANJA ŽIVOTNOM SREDINOM	213
1.	DRUŠTVENO-EKONOMSKI RAZVOJ I UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM	213
2.	STRATEGIJA KORIŠĆENJA PRIRODNIH RESURSA	214
3.	UTICAJNI FAKTORI I PRISTUPI UPRAVLJANJU	214
4.	POLITIKA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	215
5.	UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM SREDINOM I PLANIRANJE PROSTORA	215
6.	ŽIVOTNA SREDINA I PROMENE METODA PLANIRANJA	216
7.	OSNOVNE OBLASTI AKTIVNOSTI KOJE TREBA DA BUDU PREDMET MERA I AKCIJA U KONKRETNOJ URBANOJ SREDINI	217

ČETVRTI DEO - KONCEPTUALIZACIJA PROSTORNE STRUKTURE I ELABORIRANJE PLANA

GLAVA 20:	KONCEPTUALIZACIJA PROSTORNE STRUKTURE SISTEMA KOJI SE PLANIRA (REGION, GRAD)	221
1.	KONCEPTUALIZACIJA MODELA SISTEMA (GRADA, OPŠTINE, REGIONA)	221
1.1.	MODEL PREDVIĐANJA PONAŠANJA SISTEMA KAO CELINE – FORMALNI PRISTUP	221
1.1.1	Primer: Garin-Lowry-ev model	223
1.2.	IZBOR MOGUĆIH ALTERNATIVA	224
1.3.	PRINCIPI I POSTUPAK STVARANJA VARIJANTI	225
1.4.	KONCEPTUALIZACIJA PROSTORNE STRUKTURE GRADA – NEFORMALNI PRISTUP	225
1.4.1	Urbani karakter	225
1.4.2	Konceptualni elementi prostorne organizacije	226
1.5.	METOD PRIKAZA MODELA VARIJANTNIH PLANOVA/GRADA, REGIONA	226
1.5.1	Grafički prikaz treba da obuhvati:	226
1.5.2	Tekstualni deo	227
1.5.3	Vrednovanje varijanti: primer Valjeva	227
GLAVA 21:	METODOLOŠKI POSTUPAK SELEKCIJE PLANA	229
1.	METOD ODNOSA TROŠKOVA I KORISTI («COST/BENEFIT»)	230
2.	METOD PLANSKE RAVNOTEŽE	232
3.	METOD VREDNOVANJA: MATRICA OSTVARENIH CILJEVA	233
3.1.	CILJEVI MERLJIVI U NEKOM PROPORCIONALNOM ODNOSU	234
3.1.1	Ciljevi korisnika	234

	3.1.2 Ciljevi naseljske zajednice.....	234
	3.2. CILJEVI MERLJIVI U INTERVALNOM ODNOSU	234
	3.2.1 Ciljevi korisnika i naselja	234
	3.3. CILJEVI MERLJIVI PO RANGOVANOM ODNOSU	234
	3.3.1 Ciljevi korisnika.....	234
	3.3.2 Ciljevi korisnika.....	235
	3.4. DOPRINOS VIZUELNOJ VREDNOSTI	235
	3.5. CILJEVI NASELJA	235
4.	IZBOR POŽELJNOG KURSA RAZVOJA PO METODI ALTERNATIVNIH PLANOVA.....	235
	4.1. POSTUPAK VREDNOVANJA.....	235
	4.2. PRIMER VREDNOVANJA PRIVREDNO LUČKOG PODRUČJA U ČUPRIJI PO METODI ALTERNATIVNIH REŠENJA.....	235
	4.3. POSTUPAK VREDNOVANJA.....	236
5.	METOD ATRAKTIVNOSTI KAO SREDSTVO ZA ANALIZU RAZVOJNIH POTENCIJALA.....	238
GLAVA 22:	ELABORIRANJE PLANA: REGIONALNI NIVO	239
1.	PROCEDURA ELABORIRANJA PLANA	239
	1.1. KONCEPT REGIONALNOG INTEGRALNOG PLANIRANJA PROSTORA - PRISTUP.....	239
	1.2. PLAN KORIŠĆENJA I ZAŠTITE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA KAO PRIRODNOG RESURSA	239
	1.2.1 Ciljevi	239
	1.2.2 Rejonizacija poljoprivredne proizvodnje	240
	1.3. PLAN ŠUMA	240
	1.4. PLAN KORIŠĆENJA I ZAŠTITE VODA	240
	1.4.1 Konceptija mogućeg rešenja	240
	1.4.2 Zaštita od poplava.....	244
	1.4.3 Zaštita voda od zagađivanja	245
	1.4.4 Uklapanje vodoprivrednih sistema u okruženje.....	245
	1.5. PLAN KORIŠĆENJA ENERGETSKIH IZVORA	245
	1.5.1 Energetski resursi i njihov prostorni razmeštaj	245
	1.5.2 Prenosna i transportna mreža.....	245
	1.6. SISTEM REGIONALNIH CENTARA.....	245
	1.6.1 Prostorni model mreže centara.....	246
	1.6.2 Kriterijumi za određivanje područja regionalnih sistema	246
	1.7. RAZVOJ I UREĐENJE SEOSKIH PODRUČJA	247
	1.7.1 Ciljevi	247
	1.7.2 Principi uređenja atara i sela	247
	1.8. SISTEM JAVNIH SLUŽBI U REGIONU	248
	1.8.1 Principi.....	248
	1.8.2 Centar regiona, subregiona	248
	1.8.3 Centri lokalnog značaja.....	248
	1.9. SAOBRAĆAJNA MREŽA REGIONA	248
	1.9.1 Principi i opredeljenja.....	248
	1.9.2 Mreža drumskog saobraćaja	248
	1.9.3 Plan železničkog saobraćaja.....	249
	1.9.4 Mreža integralanog transporta.....	250
	1.10. PLAN TELEKOMUNIKACIONE MREŽE	250
	1.10.1 Telekomunikacioni sistem veza	250
	1.10.2 Radio-difuzija.....	250
	1.10.3 Poštanska mreža.....	250
	1.11. PLAN RAZVOJA TURIZMA.....	250
	1.11.1 Koncept organizacije turističkih prostora.....	250
	1.11.2 Vidovi turizma prema potencijalima	250
	1.12. PLAN ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	252
	1.12.1 Prostorna diferencijacija.....	252
	1.12.2 Zaštita prirode i živog sveta.....	252
	1.13. PLAN ZAŠTITE PRIRODNIH DOBARA.....	252
	1.13.1 Ciljevi zaštite posebnih prirodnih dobara.....	252
	1.14. GENERALNI PLAN PREDELA A – PRISTUP	252

	1.14.1 Identifikovanje problema.....	252
	1.14.2 Pritisak na prirodne izvore, na primer od rekreacije i turizma.....	253
	1.14.3 Analize kapaciteta	253
	1.14.4 Odstranjivanje pritiska.....	253
	1.14.5 Odgovor na potražnju terena.....	254
	1.15. PRIRODNE VREDNOSTI U KONTEKSTU PROSTORNOG PLANIRANJA	254
	1.15.1 Glavne kategorije prirodnih parkova.....	254
	1.15.2 Principi i objekti u planiranju parkova	255
	1.15.3 «Osetljive teritorije» za kontrolu sredine.....	255
	1.15.4 Osnovni principi oblikovanja puteva u prirodi.....	255
	1.16. PLAN ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA.....	257
	1.17. PLAN RAZMEŠTAJA INDUSTRIJE.....	257
GLAVA 23:	PROSTORNI PLANOVI POSEBNE NAMENE	259
1.	PROSTORNI PLAN TURISTIČKOG PODRUČJA: PRISTUP	259
1.1.	CILJEVI I PRIORITETI ZA TURISTIČKI RAZVOJ.....	259
1.2.	TURISTIČKI TOKOVI I ODGOVARAJUĆI PRODUKTI.....	259
1.3.	GLAVNI ELEMENTI.....	259
1.3.1	Sredstva prilaza.....	259
1.3.2	Izvori	260
1.3.3	Glavni turistički kompleksi.....	260
1.3.4	Urbani centri	260
1.3.5	Putna mreža	261
1.4.	PROGRAM POTREBNIH DODATNIH OBJEKATA.....	261
1.5.	GLAVNO POTENCIJALNO KORIŠĆENJE TERENA.....	261
1.6.	POŽELJNE DESTINACIJE TURISTA	262
1.7.	ELABORIRANJE PLANA.....	262
1.7.1	Principi.....	262
1.7.2	Procedura elaboriranja.....	262
1.7.3	Prva faza sprovođenja.....	262
1.8.	STRATEGIJA ZA SPROVOĐENJE	263
1.8.1	Potrebe za koordinisanom strategijom	263
1.8.2	Glavni aspekti sprovođenja.....	263
1.8.3	Zemljišna kontrola za turistički razvoj	263
2.	PROCEDURA PLANIRANJA TURISTIČKIH KOMPLEKSA	263
2.1.	METODOLOGIJA.....	263
2.1.1	Glavni stadijum.....	263
2.1.2	Pristup	263
2.2.	PROCEDURA PLANIRANJA	263
2.2.1	Definicija šireg koncepta planiranja	263
2.2.2	Popis tržišta	264
2.2.3	Popis terena	264
2.3.	ELABORIRANJE NACRTA PROJEKTA.....	264
2.3.1	Definisanje alternativa	264
2.3.2	Prostorne analize.....	264
2.3.3	Finansijski plan.....	264
2.4.	ZAVRŠNI PROJEKT.....	265
2.4.1	Alternative.....	265
2.4.2	Popis.....	265
2.4.3	Završni plan razvoja	265
2.4.4	Detaljni finansijski plan.....	265
2.5.	SINTEZA.....	265
3.	PRIMER KONKRETNOG PRISTUPA: PP REIS KOSOVA I METOHIJE.....	265
3.1.	UTICAJNI FAKTORI I POTREBA ZA PLANIRANJEM.....	265
3.2.	PROBLEMI DUGOROČNOG RAZVOJA.....	266
3.2.1	Regionalni razvoj.....	266
3.2.2	Konflikti proizvodnih funkcija.....	267
3.2.3	Prostorni konflikti.....	267
3.2.4	Korišćenje prirodnih resursa i degradacija sredine	268
3.3.	PRISTUP KONCEPTUALIZACIJI	268

3.4. PODRUČJE PROSTORNOG PLANA.....	268
3.5. FUNKCIONALNI ODNOSI I ZONE.....	269
3.6. OSNOVE ORGANIZACIJE, UREĐIVANJA I KORIŠĆENJA PROSTORA.....	269
3.7. Rešavanje pitanja	270
3.7.1 Razvoj energetsko-industrijskog kompleksa	270
3.7.2 Korišćenje i uređenje poljoprivrednog zemljišta.....	271
3.7.3 Korišćenje i zaštita vodnih resursa.....	272
3.8. VEGETACIJA	272
3.9. URBANIZACIJA, MREŽA NASELJA, STANOVNIŠTVO	273
3.10. PRESELJENJE NASELJSKIH I DRUGIH STRUKTURA, UREĐENJE I REVITALIZACIJA PROSTORA U ZONI INTENZIVNOG RAZVOJA REIS	274
3.11. SAOBRAĆAJNA I ENERGETSKA INFRASTRUKTURA.....	275
3.12. OSNOVE OSTVARIVANJA PROSTORNOG PLANA	276
GLAVA 24: ELABORIRANJE PLANA: URBANI NIVO	279
1. PROSTORNA KONCEPCIJA: METOD SINTEZNE OBRADJE SISTEMA	279
1.1. PLAN NAMENE POVRŠINA.....	283
1.2. OSNOVNA KONCEPCIJA I PARAMETRI STAMBENE IZGRADNJE	283
1.2.1 Rejonizacija stambenih grupacija	283
1.2.2 Veličina stambenih jedinica.....	286
1.2.3 Oblik stambenih blokova	286
1.2.4 Gustina stambenih grupacija, društveni odnosi i ekonomičnost.....	287
1.3. PLAN MREŽE OBJEKATA JAVNIH SADRŽAJA	287
1.3.1 Struktura mreže i dimenzionisanje.....	290
1.4. PLAN RAZMEŠTAJA INDUSTRIJE	291
1.4.1 Elementi za usmeravanje razmeštaja industrije.....	291
1.4.2 Model lokaliteta atraktivnih za razmeštaj industrije u gradu	291
1.4.3 Primena modela atraktivnih lokaliteta u teorijskim istraživanjima.....	291
1.4.4 Primena modela atraktivnih lokaliteta u planiranju razmeštaja industrije u gradu.....	292
1.4.5 Neki noviji pristupi problemu razmeštaja industrije	292
1.4.6 Koji je pristup pravi.....	294
1.5. PLAN MREŽE KOMUNALNIH OBJEKATA I POVRŠINA.....	295
1.5.1 Evakuacija komunalnog smeća - Tradicionalni (neformalni) pristup.....	295
1.5.2 Noviji (formalni) pristup	298
1.5.3 Plan podizanja zelenih površina u gradu.....	302
1.6. PLAN ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA	305
1.6.1 Zašto postoji briga za kulturno nasleđe?.....	305
1.6.2 Osnovni ciljevi nepokretnih kulturnih dobara su:.....	306
1.6.3 Posebni ciljevi zaštite su:	306
1.6.4 Spomenici i posetioci.....	307
1.6.5 Izolovani spomenici.....	307
1.6.6 Spomenički ansamblji.....	308
1.6.7 Postojeći gradovi.....	308
1.6.8 Tradicije i ručna radinost.....	310
1.6.9 Pojedinačni elementi	310
1.7. PLAN SAOBRAĆAJNE MREŽE	313
1.7.1 Koncept osnovne mreže – obrasci.....	313
1.7.2 Merodavno saobraćajno opterećenje: mogući oblik obrazloženja	314
1.7.3 Testiranje i izbor varijanti: primer Valjeva.....	315
1.7.4 Javni saobraćaj: mogući prikaz	315
1.7.5 Površine za parkiranje.....	315
1.8. PLAN TOPLIFIKACIJE	316
1.8.1 Proizvodnja toplotne energije	316
1.8.2 Distribucija toplotne energije.....	317
1.8.3 Moguća rešenja sa vrednovanjem varijanti.....	317
1.9. HIDROTEHNIČKI SISTEM	319
1.9.1 Plan vodosnabdevanja – obrazac.....	319
1.9.2 Plan kanalisanja otpadnih voda	321
1.9.3 Planske osnove regulacije reka	322

	1.9.4 Hidrotehnički sistem i zaštita životne sredine	322
	1.10. ELEKTRO-ENERGETSKI SISTEM.....	324
	1.10.1 Osvrt na postojeće stanje.....	324
	1.10.2 Prognoza broja stanovnika, stanova i broj zaposlenih	324
	1.10.3 Prognoza potrošnje električne energije	324
	1.10.4 Razvoj distributivnih kapaciteta 110 KV	325
	1.10.5 Razvoj distributivnih kapaciteta 35 KV	325
	1.10.6 Razvoj distributivnih kapaciteta 10 KV	325
GLAVA 25:	REGULACIONI PLAN I CIKLIČNI PROCES PLANIRANJA PROSTORA	327
	1. KRITIČKI OSVRT NA TEKUĆU PRAKSU	327
	2. (NOVI) ZAKONSKI OKVIR.....	327
	3. REGULACIONI PLAN KAO NOVA OSNOVA ZA UNAPREĐENJE URBANISTIČKE PRAKSE.....	328
	3.1. KARAKTER I SADRŽAJ ZADATKA	328
	4. PLAN PARCELACIJE	330
	5. URBANISTIČKI STANDARDI, NORMATIVI I OPŠTA PRAVILA REGULACIJE	330
GLAVA 26:	SMERNICE ZA OSTVARIVANJE PLANOVA	335
	1. REGIONALNI I URBANI NIVO	335
	1.1. OPŠTE SMERNICE KOJE PROIZILAZE IZ ZEMALJSKOG PLANA.....	335
	1.2. POSEBNE SMERNICE	335
	1.2.1 Korišćenje prostora i prirodnih resursa.....	335
	1.2.2 Infrastrukturni koridori	336
	1.2.3 Razmeštaj industrije	336
	1.2.4 Usmeravanje procesa urbanizacije: demografski, funkcionalni i prostorno-fizički tokovi.....	336
	1.2.5 Mere zaštite životne sredine.....	337
	1.2.6 Zaštita nepokretnih kulturnih dobara: mere.....	337
	1.2.7 Preporuke za plansku komasaciju zemljišta	339
	1.3. POSEBNE SMERNICE ZA URBANU SREDINU	340
	1.4. SMERNICE ZA PRIMENU DELA LIKOVNIH UMETNOSTI U OBLIKOVANJU PROSTORA	341
	1.5. SMERNICE ZA REALIZACIJU PLANA – ZA NEPOSREDNE SLUŽBE PRIMENE.....	343
GLAVA 27:	UMESTO ZAKLJUČKA: NOVA ATINSKA POVELJA 1988	345
	1. PROGRAM TRAJNOG UREĐENJA GRADOVA U NJIHOVOM OKRUŽENJU	345
	2. ULOGA URBANIZMA U OSTVARENJU PROGRAMA ODRŽIVOG PROSTORNOG UREĐENJA GRADOVA.....	349
	2.1. OPŠTI VELIKI PRINCIPI.....	349
	2.2. POŽELJNI PRINCIPI ZA 21. VEK.....	350
	2.3. SINTEZA	350
	3. ZADOVOLJITI POTREBE GRADA SUTRAŠNJICE I TEŽNJE GRAĐANA.....	350
	3.1. GRAD ZA SVE	351
	3.2. ISTINSKO UČEŠĆE.....	351
	3.3. GRAD JE MESTO DRUŠTVENOG ŽIVOTA PAR EXCELLENCE.....	351
	3.4. SAČUVATI KARAKTER GRADOVA.....	352
	3.5. ISKORISTITI NOVE TEHNOLOGIJE.....	352
	3.6. ODRŽIV RAZVOJ ("SUSTAINABILITY").....	352
	3.7. OKVIR EKONOMSKOG RAZVOJA	352
	3.8. KRETANJE I NJEGOV PORAST	353
	3.9. MANJE KONTROLE, VIŠE RAZNOVRNOSTI I RAZNOLIKOSTI	353
	3.10. GARANTOVANJE BEZBEDNOSTI I ZAŠTITA ZDRAVLJA	354
GLAVA 28:	STRATEŠKA PROCENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU U PROSTORNOM I URBANISTIČKOM PLANIRANJU	355
	1. PRIKAZ KARAKTERISTIKA ZAKONA O STRATEŠKOJ PROCENI UTICAJA.....	356
	1.1. ODLUČIVANJE O IZRADI SPU.....	356
	1.2. IZRADA IZVEŠTAJA O SPU.....	358
	2. INTEGRISANJE SPU U PROCES IZRADI I DONOŠENJA PLANOVA	359

3. UPRAVLJANJE RIZIKOM U PRAKSI URBANISTIČKOG PLANIRANJA	361
4. PROCENA EKOLOŠKOG RIZIKA I UPRAVLJANJE RIZIKOM	361
5. BEZBEDNOSNI FAKTORI ZA ODREĐIVANJE LOKACIJE INDUSTRIJE	362
BIBLIOGRAFIJA	365
ABSTRACT	371
BELEŠKA O AUTORU	373